

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Demokratski blok bo prevzel vlado

Senzacionalen govor g. Ljube Davidovića

Napoved skorajšnje združitve obeh demokratskih strank in sodelovanja z radičevci. — Današnji režim je škodljiv za državo. — Razburjenje med vukičevićevci.

Beograd, 28. septembra. Veliko pozornost vseh političnih krogov je vzbudil včerajšnji govor šefa Demokratske zajednice g. Ljube Davidovića v Bielini, kjer se je vršil velik shod Demokratske zajednice, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi. Gosp. Davidović je uvodoma naglasil, da vlada v Demokratski zajednici popolna sloga in da so padle v vodo vse nade oni, ki grade svoje načrte na neslogo v demokratski stranki. Demokratska zajednica je dostopna vsem prijateljskim demokracičnim skupinam in ni več daleč dan, ko bo štela Demokratska zajednica 100 in v najkrajšem času celo nad 150 poslancev. S takim številom bo lahko uspešno izvršila svoj program in rešila vse one probleme, ki so na dnevnem redu. Današnja državna uprava je slaba in ni v skladu z demokratskimi načeli. Od tega pa ima največjo škodo vse prebivalstvo.

Volitve se žal niso izvršile tako, kakor so hoteli demokraci. Radi tega zajednica ni dobila onega števila poslancev, ki bi ji pripadalo po faktu razporeditvi v narod. Ko smo stopili v vlado, smo zahtevali, naj vodijo volitve pošteno uradniki, ki se niso nikdar prešli zoper volilni zakon in volilno svobodo. To je bila naša pogodba. Toda radikali niso držali dane besede. Na naše ponovne zahteve so nam vedno le obljubljali, zgodilo pa se ni ničesar. Mi smo vršili strogo kontrolo in izsledili mnogo krivcev, toda ker so imeli radikalno legitimacijo, so jih radikali ščitili.

Prenos državnih poslov na oblastne samouprave

Konferenca predstavnikov oblastnih skupščin v Beogradu. — Finančni minister napoveduje, da bo država odstopila oblastem čim več svojega delokroga.

Beograd, 28. septembra. Danes je bila odprta konferenca zastopnikov vseh oblastnih skupščin, ki jo je sklical finančni minister v svrhu dogovora glede prenosa državnih poslov na oblastne samouprave. Konferenca se udeležujejo zastopniki vseh oblastnih skupščin. Ljubljansko oblast zastopa predsednik dr. Natlačen, mariborsko pa predsednik dr. Leskovar. Konferenca se udeležujeta tudi minister za socialno politiko dr. Gosar in minister za poljedelstvo dr. Stanković.

Delegati je najprej pozdravil finančni minister dr. Bogdan Marković, ki je uvodoma naglasil, da namerala vlada prenesti večino državnih poslov na oblastne samouprave in v zvezi s tem tudi vse s temi posli združene dohodke. Konferenca ima

predvsem namen, da se z zbranimi zastopniki dogovori o načinu tega prenosa in o vrstnem redu, kako naj se to izvrši.

Nato je poročal dr. Gosar o akciji vlade za podporo po vremenskih katastrofah prizadetih krajev, poljedelski minister dr. Stanković pa o stanju žetve v državi, naglašajoč, da je žetev povprečno za 35 odstotkov slabša kakor lansko leto in da znaša primanjkljaj v nekaterih pokrajinah nad 70 odstotkov.

Nato so pojedini zastopniki oblasti iznesli svoje želje in zahteve. Za mariborsko oblast je zahteval dr. Leskovar predvsem regulacijo Mure, ki povzroča največ škodo.

Konferenca je bila popoldne prekinjena in se popoldne nadaljuje.

Grozna vremenska katastrofa na Tirolskem in v Italiji

Na Tirolskem so poplave opustošile cele pokrajine in uničile številne naselbine. — Železniški promet za več tednov ukinjen. — Vsa severna Italija poplavljena. — Milanska katedrala ob streho.

Inomost, 28. septembra. Katastrofalna poplava, ki je zadela skoraj vso Švico, Tirolsko in severno Italijo, je največja tekom zadnjih desetletij. Prelomi oblakov, ki so se ponavljali skozi tri dni, so bili najsilnejši v brennerskem pogorju in v dolini Ziesenthal. Pod Brennerjem so nastala cela jezera. Ob reki Inni je mnogo mest in vasi popolnoma pod vodo. Železniški promet je za več tednov onemogočen, ker so skoraj vse proge pod vodo in nasipi tako izpodvedeni, da je potrebno temeljito popravilo. Tudi Inomost sam je deloma pod vodo. Vojaštvo noč in dan gradi nasipe, da prepreči še večjo katastrofo, vendar pa je skoraj vse delo brezuspešno, ker voda nasipe sproti podira. Električna centrala je deloma že pod vodo in obstoja velika nevarnost, da bo morala obratovanje popolnoma ustaviti. Cestna železnica je morala že nocoj ustaviti ves promet, ker centrala ne more dobavljati potrebne količine električnega toka. Obstoja velika nevarnost, da bo mesto, če bodo vode še nadalje naraščale, ostalo brez luči in brez vode, ker je tudi vodovod ogrožen.

Trst, 28. septembra. Glasom poročil iz Milana je skoro vsa Gornja Italija pod vodo. Pad in druge reke so prestopile bregove in poplavlje ravnine. Dolina Vandomine, kjer se je razlila Adiza, je spreminjena v veliko jezero. Tudi dolina Castiglione je popolnoma poplavljen. V Milanu in v okolici je divjal v minuli noči strahovit vihar, ki je ruval drevje, podiral brzojavne drogeve, razkrival strehe in porušil tudi več hiš. Na milanski katedrali je orkan odtrgal celo streho in jo vrgel daleč izven mesta na polje. Med prebivalstvom vlada velika panika. Tudi iz ostalih gornjeitalijanskih mest poročajo o katastrofalnih poplavih in orkanih, ki so povzročili ogromno škodo.

Pred podpisom trgovinske pogodbe z Grčijo

Atene, 28. septembra. Po povratku Kafandarisa, Michaelosa in Opulosa bo grška vlada podpisala jugoslovensko-grško trgovinsko pogodbo.

Dalekosežni načrti finančnega ministra

Državni proračun v znamenju štedenja in redukcij. — Ukinjenje ministrstev. — Razdržavljenje nerentabilnih podjetij. — Zvišanje občinskih in drugih avtonomnih doklad. — Nova investicijska posojila.

Beograd, 28. septembra. Včeraj popoldne je sprejel finančni minister novinarje in jim podal daljšo izjavo o sestavi novega proračuna. Uvodoma je naglasil, da je pri sestavi tega proračuna uveljavljeno načelo štedenja. Proračun izdatkov bo za nad eno milijardo znižan, ker so se znižali tudi državni dohodki. Vrh tega misli finančni minister znižati tudi nekatere takse ter v smislu pooblastil finančnega zakona preprečiti previse doklade samoupravnih teles, ki tvorijo glavno davčno breme. V skladu s temi redukcijami se bodo izvršile potrebne reforme v ministrstvih, tako, da se bo upravni aparat pocenil. Vsa nepotrebna ministrstva

bodo opuščena oziroma spojena s sorodnimi resori. Državna podjetja, ki so se v državni upravi izkazala nerentabilna, bodo izročena v privatno eksploatacijo. Glede na to, da je Narodna skupščina kot zakonodajna korporacija zelo neokretna, bo skušal vse te reforme in znižanje davčnih bremen izvršiti potom naredb na podlagi pooblastil finančnega zakona. V svojem nadaljnjem ekspezu se je zavzemal za to, da se vse investicije izločijo iz rednega proračuna in krijejo potom inozemskih posojil. Končno je izjavil, da bo posvečal tudi ureditvi dolgov vso pozornost.

Po delih jih boste spoznali

Klerikalni grehi nad Ljubljano nekdanj in sedaj

«Slovenec» si ne upa zagovarjati klerikalne politike, ki je prinesla Ljubljani že toliko škode. — Najtežje delo novega občinskega sveta bo, da popravi, kar je zavozil kleroradikalni režim na magistratu.

Današnji «Slovenec» objavlja razne volilne »bombe« in je na naslov Naprednega bloka za ljubljanske občinske volitve zapisal tudi to-le:

»Gospodje ne odgovarjajo, gospodje tudi ne vedo povedati, kakšen delovni program imajo za bodočnost, če bi se jim posrečilo priti na magistrat!

Ni niso naredili, ničesar ne vedo povedati, kaj bodo naredili!

Ker SDS sploh ni za nobeno stvarno, socialno, občeokretno delo, ampak samo za izrabljanje oblasti v samopasne strankarske namene.

Klerikalci hočejo odgovora. Dobili so ga že ponovno, a ako ga po vsej sili hočejo še enkrat, evo ga:

Klerikalci so krivi, da ni izvršena regulacija Ljubljane, ker je klerikalni delovni odbor ustavil brez potrebe dela in jih ni nadaljeval niti takrat, ko je imel na razpolago italijanske ujetnike za 1 krono na dan.

Klerikalci so onemogočili Ljubljani lastno vodno električno centralo, ker niso privržili Ljubljani vodnih sil Ljubljanske, ampak se jih je hotel polastiti klerikalni delovni odbor.

Dr. Kulovec je bil letos minister za kmetijstvo in vode pa ni vstavljal v državni proračun nobenega zneska za regulacijo Ljubljane.

Namesto da bi klerikalci Ljubljano finančno podprli, ko so bili v vladi, so podredili njeno finančno samoupravo finančnemu ministru v Beogradu in okrnili njeno avtonomijo, ki jo je imela cela stoletja.

S finančnim zakonom za leto 1927—1928 so oškodovali Ljubljano za mnogo milijone dinarjev na leto, ker so ispremenili klerikalni zakon.

Letos občina ljubljanska niti vinarja ni dobila iz klerikalnega fonda, niti onih treh milijonov dinarjev, ki so bili na intervencijo bivšega gerentskega sveta že dovoljeni za regulacijo Masarykove ceste.

Carinarica in Ljubljani se bo gradila iz občinskega klerikalnega fonda, namesto iz državnega ležarskega. S tem bo občina oškodovana za najmanj 8 milijonov dinarjev, ki jih mora radi klerikalne malomarnosti podariti državnemu erarju.

Ko so bili klerikalci na vladi, niso niti pravčasno islovali odobrenja za najetje obligacijskega posojila, čegar obveznice se šele sedaj tiskajo.

Klerikalci niso znali niti izposlovati, da bi pošta hranilnica gradila v Ljubljani svojo palačo, dasi ima denar na razpolago in so bili načrti že davno izdelani in odobreni.

Klerikalci niso v vladi ničesar storili za ublažitev stanovanjske akcije v Ljubljani, dasi je bil ljubljanski poslanec dr. Korošec, minister za socialno politiko pa nosilec klerikalne liste dr. Gosar.

Kleroradikalni režim na magistratu letos sploh še ni sgradil nobenega uporabnega stanovanja. Kar sedaj pred volitvami gradi, dela brez razpoložljivih kreditov ter bo moral za kritje stroškov skrbeti bodoči občinski svet.

Kleroradikalni režim je na magistratu tako izpraznil blagajne, da je moral vladni komisar zaprositi nujno posojilo šest in pol milijona dinarjev za potrebe, ki so že krite v občinskem proračunu. Celo za podpore najemajo posojila!

Klerikalci so oškodovali ljubljansko občino za 450.000 Din pri odkupu koncesije pogrebne družbe «Concordie», ker niso zagurali mestnemu pogrebemu zavodu pogreb in se ta želja ni doslej še nikdar tako jasno dokumentirala kakor tokrat.

Redukcije v politični službi

Beograd, 28. septembra. Notranje ministrstvo je izdalo včeraj sledeče uradno obvestilo: Predsednik ministrskega sveta in notranji minister je imenoval posebno komisijo, ki ima v področju ministrstva notranjih zadev izvršiti redukcijo uradnikov in služiteljev v tem resoru, pri čemer se mora ozirati na to, da ostanejo v službi najboljši tako po šolski kvalifikaciji, kakor po svoji sposobnosti. Izpraznjena mesta se ne bodo več izpopolnila, ker je ta redukcija v zvezi s splošno težnjo v državni upravi. V bodoče se bodo sprejemale samo prošnje diplomiranih pravnikov in to za sreske poglavarje kakor za pripravnike oziroma upravnike in policijske komisarje.

ŠAHOVSKI TURNIR PREKINJEN

Buenos-Aires, 28. septembra. Radi indispozicije Aljechina je bil turnir za en dan prekinjen in se nadaljuje jutri dopoldne.

KONGRES INTELEKTUALCEV V PARIZU

Pariz, 28. septembra. Včeraj je bil odprt četrti kongres intelektualnih delavcev. Navzoči delegati iz 14 držav zastopajo blizu dva milijona intelektualcev.

POLET PREKO HINDOKUSA

London, 28. septembra. V Kabul je pristalo nemško letalo «Junker», ki je startalo v Taškentu in preletelo 5600 m visoko gorovje Hindokus. Aeroplan je letel 4 ure v višini 5000 m.

V ZNAMENJU RAZOROŽITVE

New York, 28. septembra. Kanada je naročila v Angliji 26 vojaških letal in 22 letalskih strojev.

RAKOVSKI NE BO ODPOKLICAN

Berlin, 28. septembra. Po poročilih iz Pariza dementira sovjetska uradna agencija vesti, da je svet sovjetskih komisarjev sklenil odpoklicati poslanika Rakovskega iz Pariza in ga imenovati za poslanika v Berlinu, berlinskega poslanika Kerenskoga pa v Pariz.

Klerikalna skrb za Barje

Današnji «Slovenec» navaja, da je bivši gerentski svet že 22. septembra l. 1925 sklenil vpeljati električno luč na Barje, če stroški ne bodo presegali finančne moči občine. «Slovenec» se spodika nad «Če». Gerentski svet je pač upošteval finančno zmoglost občine, česar žal sedanjí kleroradikalni režim na magistratu ni storil. Zato so pa tudi mestne blagajne sedaj izpraznjene in stanovanjske hiše se grade brez razpoložljivih kreditov. Sicer pa ugotavljamo, da je bivši gerentski svet svoj sklep izvedel že drugo leto in napeljal električno razsvetljavo do Mokarja na Barju. Hotel je izpeljati elektriko tudi naprej v Crno vas in drugam, medtem pa je prišel na magistrat vladni komisar in za razširjenje električne razsvetljave na Barju se od tedaj ni ničesar storilo. Nasprotno, droge za daljnovode, ki jih je pripravil in dal napeljati na Barje, je sedanjí kleroradikalni režim pustil celo leto gniti na prostem, končno pa odpeljati z Barja. Tako je klerikalna skrb za naše Barjane, namram katerim so klerikalci svojo ljubzen odkrili šele sedaj pred volitvami.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: (v oklepajih zaključki): Berlin 13.50—13.54 (13.5275, 13.5225), Budimpešta 9.95 bl., Curih 10.94—10.97 (10.975), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.015, 8.01), London 276.1—276.9 (276.5), New York 56.64 do 56.84 (56.74), Praga 168.03—168.83 (168.44, 168.425), Milan 308.75—310.75 (309.75).
Efekti: Celi. pos. 164 d., Ljublj. Kred. 138 d., Praštediona 850 d., Kred. zavod 160 d., Strojne 70 bl., Vevče 135 d., Ruše 260—270, Kr. ind. dr. 400—400 (400), Sešir 104 d., Stavbna 56.
Lesni trg: Tendence živahnješa. Zaključenih 17 vagonov in sicer 16 vag. tramov, 1 vag. smrekovih desk, 48 mm, 4 metre, pararelnih, očeljenih, tercia od 18 cm naprej, media, 26 cm fr. vag. meja po 450.

ZAGREBSKA BORZA.
London 276.10—276.90, New York 56.645—56.845, Pariz 222.25—224.25, Milan 308.5—311.5, Curih 10.94—10.97, Berlin 13.52—13.55, Dunaj 7.9930—8.0230, Praga 138.00—138.80.
Efekti: 7% invest. posojilo 1921 84%—85, 2½% vojne škode 390—392, Ljubljanska kreditna 139, Praštediona 850—152½, Trboveljska 490, Vevče 135 nov.

INOZEMSKA BORZE.
Curih, Beograd 9.13, London 25.235, New York 518.55, Pariz 20.35, Berlin 123.50, Praga 15.37, Milan 28.30.

Naša skrinjica

za
občinske volitve
je
3
Napredni blok ~ 2. oktobra

Zaključek zasedanja Društva narodov

Zeneva, 28. septembra. Včeraj je bilo zaključeno 8. redno zasedanje Društva narodov. Predsednik Guani je v svojem zaključnem govoru naglasil, da je z doseženimi uspehi tega zasedanja zadovoljen. Zasedanje je pokazalo, da so vse države solidarne v težnji za ohranitev in ojačanje miru in se ta želja ni doslej še nikdar tako jasno dokumentirala kakor tokrat.

Klerikalne „zasluge“ za Ljubljano

Nekaj ovrženih klerikalnih laži. — Kako klerikalci pripisujejo sebi dela, ki jih je izvršil bivši gerentski svet. — Polomljene klerikalne „špengle“.

Snoči se je vršil v salonu gostilne pri Lozariju v Rožni ulici mnogoštevilno obiskani shod Naprednega bloka za šentjakobski okraj, na katerem je nosilec kandidatne liste za ljubljanske občinske volitve dr. Dinko Puc zavrnil nekatere klerikalne laži, ki jih je objavil »Slovenec« zadnje dni v obliki klerikalnih »špengel« po zgledu znanih letakov duhovnika in tajnika SLS Gabrovška.

Predvsem je zavrnil klerikalno laž, da je bila SLS vedno prijateljica Ljubljane. Znano je, da so klerikalci neprestano ovirali delo občinskih svetov pod prejšnjima županoma Iv. Hribarjem in dr. Tavčarjem. Klerikalna opozicija je vedno rekurirala proti sklepom občinskega sveta in klerikalni deželni odbor je onemogočil vsako večje delo v prosep ljubljanskega mesta. Onemogočili so na tak način klerikalci pred vojno zazidavo sveta ob Aleksandrovi cesti ter tako preprečili, da danes na tem kraju nimamo cenenih stanovanj.

»Slovenec« se je povzpel sedaj celo tako daleč, da pripisuje SLS dela, ki so jih izvršili v ljubljanski občini naprednjaki. Dejanjsko klerikalni režim letos ni storil ničesar, menjaval je samo magistratno osobje in šele sedaj pred volitvami je pričel izvrševati iz agitacijskih namenov nekatera dela, dasi bi vladni komisar neposredno pred volitvami ne smel ničesar ukreniti, kar bi bilo v zvezi z volilno agitacijo v korist ene stranke, zlasti ne, ako je to očitno v škodo občinskega premoženja.

»Slovenec« trdi, da so se pod sedanjim režimom tlačkavala Pražakova, Stomškova in Kolodvorska ulica. Resnica je, da te ulice še danes niso tlačkavane. Prav tako ni bila izvršena kanalizacija Strelške ulice sedaj, ampak jo je izvršil, — kolikor je je — prejšnji gerentski svet, ki je za nadaljevanje kanalizacije postavil v načrt letošnjega proračuna tudi primeren znesek. Ko je prišel vladni komisar na magistrat, se je ta postavka črtala, in šele, ko je dr. Dinko Puc na nekem shodu opozoril na to dejstvo, je vladni komisar zaprosil v to svrhu posojilo, ki pa še ni dovoljeno.

»Slovenec« trdi, da se je reguliral izliv Gradaščice pod sedanjim režimom. Povodni, ki je povzročila razdejanje, je bila lanske jesen, minula je zima, pomlad in poletje, storilo pa se ni ničesar. Šele, ko je prišla jesen, so se spomnili, da preti nevarnost hišam v bližini in končno le izvršili nujno potrebno delo. Gospodje so rabili torej eno leto za popravilo mostu in zgradbo enega zidu!

Prav tako ni res, da so oni uredili Lateralmanov dvorec. To je storil bivši gerentski svet in sicer na malo bolj praktičen način, kakor pa se ni vršila regulacija Kongresnega trga, odkoder so prepeljavali gruč na Prule, od tam pa ga zopet odvažajo sedaj drugam.

Klerikalci trdijo med drugim, da je regulacija St. Jakobskega trga njihovo delo, kar je očitna laž, ker jo je izvršil gerentski svet brez velikih stroškov.

»Slovenec« trdi, da so bili stroji za mestno klavnico »baje« na ponudbo za 4 milijone dinarjev, nabavili pa so se za 8 milijonov. Seveda je to nerresnica. Dr. Dinko Puc je ugotovil, da je gerentski svet, ko je poslal posebno komisijo v Prago zaradi nabave teh strojev, prihranil mestni občini najmanj 25.000 dolarjev, za kar je prišil in spisov dovolj na razpolago. Za svojo pot v Prago je dobil dnevnice, kakor vsak drugi uradnik, dasi je moral reprezentirati občino in dasi je moral zamenjati posle v lastni pisarni. Ako »Slovenec« kaj drugega trdi, nesramno laže.

V zadevi Lovšinove barake na živilskem trgu, ki je bila odstranjena, je ugotovil, da so knezoškofski ordinarijat in šentjakobski kanoniki sami prosili mestni magistrat, naj se barake odstranijo, ker so zapirale svetlobo tamošnjim posloplem. Sicer pa so bile odstranjene ob regulaciji živilskega trga tudi druge barake in ne samo Lovšinova, ki mu je bilo ponudeno mesto na dveh drugih enakovrednih krajih.

Laž je nadalje, da je VII. mestno stanovanjsko hišo za Bežigradom zgradil sedanj režim. Zgradil jo je bivši gerentski svet. Razlika med stanovanjsko akcijo bivšega klerikalnega občinskega sveta in bivšega gerentskega sveta je samo ta, dase se prej gradila stanovanja povprečno po 120.000 Din, gerentski svet pa jih je gradil po 40.000 do 50.000 Din, kar je brez dvoma velikega pomena za amortizacijo in višino najemnine.

Sedanj stanovanjsko akcijo je dr. Dinko Puc označil kot pustolovščino, ker bodo dela, prvotno proračunana na 23 milijonov, veljala najmanj 36 milijonov, torej več kakor bi znašalo celo obligacijsko posojilo, ako bi bilo v resnici vplačano, kar pa ni! Stanovanja v teh hišah bodo veljala občno po povprečnem proračunu po 130.000 Din, tako da bo znašala najemnina po 12 do 13 tisoč dinarjev na leto.

Kar se tiče kupčije mestnega pogrebnege zavoda, je dr. Dinko Puc ugotovil, da je bila v soboto pogodba s »Concordio« podpisana in klerikalcem se je tako mudilo izplačati 450.000 Din usmiljenkam, da so že v pondeljek dvignili denar v Mestni hranilnici. Ko bi imel mestni pogrebni zavod v torek prevzeti pogrebe iz javne bolnice, je ob pol 1. popoldne prejel pismo od usmiljenk, da so pogrebe oddale Gajšku in eno uro potem, ko je občina dobila to obvestilo, je Gajšek že vozil krste v bolnico, ki so bile torej najmanj 14 dni prej pripravljene. Jasn je torej, da so usmiljenke pogodbo z Gajškom sklenile prej kot so prodale »podjetje« občini. To je ravno tipičen slučaj poslovne »morale«. »Slovenec« pravi, da bi morala biti občina pač hitrejša kakor gosp. Gajšek. Kdo pa predstavlja danes občino? Ali ne gg. Pust in Pirč?

Sprčo vseh teh in drugih dejstev, zaradi katerih je bila mestna občina oškodovana za ogromne milijone, je dr. Dinko Puc upravičeno vprašal. Kje je prav za prav ostala nadzorstvena oblast, g. veliki župan, da ni posegla vmes, ko je videla, da trpi občina ogromno škodo. Če bi na tak način kakor sedanj klerikalni režim gospodaril kak občinski svet, bi ga moralo razgnati prebivalstvo samo, če pa delajo tako ljudje, ki niso postavljeni od ljudstva, zaslužijo, da se jih pozove vsakega osebno na odgovor!

Za enotno odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani

Povodom sestanka trgovskih namestencev, članov »Zveze privatnih namestencev Jugoslavije« v Ljubljani dne 16. t. m. je odposlalo danes oblastno tajništvo »Zveze« pri vatnih namestencev Jugoslavije na sedanjega ministra socialne politike g. dr. Andreja Gosarja sledečo spomenko:

»Dovoljujemo si g. minister, predložiti vam resolucijo, katero so sprejeli trgovski namestenci, člani podpisane organizacije na svojem zborovanju dne 16. septembra t. l. v Ljubljani, s prošnjo, da naložite g. velikiemu županu ljubljanske oblasti, da izda naredbu za enotno odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani na bazi šurnega delavnika.

Ljubljana, kot glavno mesto Slovenije in njen trgovski in industrijski center, do danes nima navedbe za enotno odpiranje in zapiranje trgovin, v sled česar se je uvedla praksa, da posamezni trgovci povsem individualno določajo čas odpiranja in zapiranja svojih obratov. Gremiji trgovcev za mesto Ljubljana in okolico je sicer pokazal dobro voljo za ureditev tega vprašanja, toda žal do rešitve ni prišlo, ker se posamezne v Gremiju trgovcev vladajoče struje glede urnika niso mogle sporazumeti. Povdariti pa moramo dejstvo, da je veliko število trgovcev, med njimi trdijo Gregorčič & Co. (načelnik Gremija), Gospodarska zveza Ivan Jelačin, J. Grobelnik, Hedžet & Ko, ritnik, Lenassi & Gerkman, Schneider & Verovšek, Franc Stupica, Peter Kozina & Ko., J. C. Mayer, itd., uvidelo, da je uspeh poslovanja odvisen predvsem od volje do dela in uvidevaljoč, da čezmerno zaposlenje voljo do dela ubija, prostovoljno uvedlo 8-urni delavnik. Temu modernemu naziranju se del trgovcev kljub propagandi s strani zgoraj navedenih socialno mislečih trgovskih krogov ni priključil. Tako smo v Ljubljani doživeli, da je pri odpiranju in zapiranju trgovin vsled samovolje posameznikov, zavladal popoln nered.

Naredba za enotno odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani na bazi šurnega delavnika je, kar je iz gornjih navedb razvidno, nujno potrebna in bo s strani vseh treznih mislečih in uvidelnih elementov odobravana.

Poznavajoč vas, g. minister, kot aktivnega kulturnega delavca na polju sociologije, se nadejamo, da boste naši prošnji ustregli in odredili, da g. veliki župan ljubljanske oblasti izda naredbu za enotno odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani na bazi šurnega delavnika.

Izvolite g. minister sprejeti izraz našega odličnega spoštovanja.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Krvava drama v Zagrebu. — Viharji in neurja. — Hajdukovanje vlomilca Krkleca.

Včeraj so poklicali zagrebško rešilno postajo na Savsko cesto, da odpelje neko težko ranjeno žensko v bolnico. V hiši št. 80 se je odigrala krvava rodbinska drama. Rešilna postaja je našla v stanovanju mlado žensko, ležečo v mlaki krvi na postelji. Odpeljali so jo takoj v bolnico, kjer so jo operirali. Zdravniki so dognali, da jo je nekdo dvakrat zabodel v levo stran prsi in enkrat v levo stran trebuha. V bolnici je težko ranjena žena prišla trenutno k zavesti in izpovedala, da se piše Mica Bartalos, je 32 let stara in rodom iz Sibinja. Sedaj stanuje v Zagrebu. Živi že štiri leta ločena od moža, ki je nasilen človek in udan pijači. Te dni je poiskal svojo ženo in jo skušal ubiti. Že pijan je včeraj vdril v ženinino stanovanje in ji zadal tri smrtonosne ranje ne z nožem. Ker je Mica težko ranjena, ni upanja, da ostane pri življenju.

Včeraj se je utrgal oblak nad Bosanskim Brodom in okolico in divjala je strahovita nevihta. Nad mestom in okolico so se zbrali črni oblaki in sredi belega dneva je nastala skoraj popolna tema. Strašen orkan je ruval drevesa, odnašal strehe in podiral dimnike. Med nevihto se je usula tudi toča, razbila vse šipe v mestu in popolnoma uničila vinograde in druge nasade. V samem Bosanskem Brodu je orkan povzročil veliko škodo. Najbolj je razdejal kolodvor. S kolodvorskega poslopja je vihar odnesel veliko pločevinasto streho in jo vrzel 300 m daleč pred mestno pošto. Popolnoma je uničena remiza za osebne vlake. Založena je tudi proga proti Sarajevu. Progo so začeli takoj čistiti in urejevati. Po večurnem napornem delu je bil promet zopet vzpostavljen. Sodelovalo je vse osobje iz Bosanskega in Slavonskega Broda.

Močno je vihar razdejal tudi savsko postajališče. V mestu je največ trpela katoliška cerkev in hotel »Kolodvor«. Pri vseh hišah so razbite šipe. Koliko škode je orkan povzročil v okolici, še ni znano, gotovo je pa škoda ogromna, kajti orkan je tam besnel še huje nego v mestu.

Sport

Občni zbor SK Ilirije

V restavraciji pri »Levuc« se je vršil večer občni zbor SK Ilirije, kateremu je prisostvovala mnogoštevilna članstva in prijatelji kluba. Predsednik kluba dr. Berce je tople pozdravil vse navzoče in nato na kratko poročal o delovanju Ilirije v preteklem letu. Naglasil je, da je bilo poslovanje v preteklem letu vseh zadovoljivo. Klubu je uspelo znižati dolg od 75.000 na 50.000 Din, v organizatorskem pogledu pa so se pokazali nedostatk, ki jih bo treba v bodoče odpraviti. Ilirija je bila v korektnih odnosih z vsemi klubi in tudi spor med Ilirijo in Primorjem, o katerem se čisto govori, dejansko ne obstoji. V nadaljnjem svojem govoru se je predsednik s pijeeto spominjal v preteklem letu umrlih članov Antona Sircelja, Joška Toneja in Ivana Zupančiča, čijih spomin so navzoči počastili s tem, da so vstali.

Tajniško poročilo je podal g. Betetto. Klub šteje 58 ustanovnikov, 472 rednih in podpornih članov in 192 dijakov ter naraščajnikov, skupaj torej 722. V klubu je delovalo 9 sekcij: nogometna, lahkootletška, damska,

plavalna, teniška, težkootletška, smučka in drsalna. Po svoji vsestranosti, po doseženih uspehih in delavnosti je Ilirija eden prvih klubov v državi ter najjačji klub v Sloveniji. Danes razpolaga s prvostopsnimi sportnimi prostori za nogomet, lahko atletiko, hano, tenis, drsanje, težko atletiko in udobnimi garderobami.

Sledila so poročila posameznih funkcijonarjev. O gospodarskem položaju kluba je poročal g. Rotar. Gospodarski položaj kluba je sicer ugoden vendar se ima klub boriti s precejšnjimi težkočami. Nova pridobitev v preteklem letu je bila nabava nove ograje za tenis prostore.

Blagajniško poročilo je podal g. Kosec. Iz poročila je posneti, da je imel klub v preteklem letu za nad milijon Din prometa. O poslovanju sportnih sekcij v preteklem letu, ki je bilo zelo obširno, podamo obširnejše poročilo v eni prihodnjih števil.

Po poročilih vseh funkcijonarjev so sledile volitve in je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik g. ravatelj Milan Dular, podpredsednik prokurist Ivan Jerman in g. Joso Gorec, I. tajnik Fran Jerala, II. tajnik Mirko Sircelj, I. blagajnik Drago Košak, II. blag. Ivan Boltesar, gospodar Josip Smole in odborniki: kapetan Wislak, Betetto, Zupančič Ivan, prof. Cop, Kramaršič, Hafner, Revizorji: Etbin Bežek, Emil Rumpel, Julij Deu. Raz-

sodišče: dr. Jernej Demšar, dr. Jože Pretnar, dr. Ivan Jenko, Zdenko Volavšek dr. Alojzij Praunsa.

Za načelnika nogometne sekcije je bil izvoljen g. dr. Martin Majcen, lahkootletske Ante Gnidovec, ženske dr. Ernest Mayer, teniske Milan Kmet, smučke g. Joso Gorec, plavalne g. Gorko Stojković, težkootletke Anton Kos, drsalne inž. Stanko Bloudek.

Po volitvah so se razmotirale še razne aktualne zadeve, predvsem se je razpravljalo vprašanje glede opustitve oziroma nabave novega igrališča. Na občnem zboru ni prišlo v tej zadevi do nobenih konkretnih zaključkov, pač pa je bil pooblaščen odbor, da ukrene primerne korake po svoji uvidenosti.

— Službeno iz LHP. Seja upr. odbora se vrši v četrtak 29. t. m. ob 20. v kavarni Evropi. Radi važnosti dnevnega reda se prosi sigurne udeležbe vseh odbornikov. — Tajnik.

— Medklubski odbor za proslavo 40letnice slov. kolesarstva — razpisuje za 9. oktobra t. l. »Jubilejno medklubsko dirko« na progi Ljubljana — Vransko — Ljubljana km. 100 za prehodni pokal, katerega so poklonili bivši člani »Kluba slov. biciklistov Ljubljana 1887«. Start ob 12. uri na Kongresnem trgu, cilj pri km 1.250 na Dunajski cesti. Razpis se je razposlal vsem klubom Slovenije. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. — Medklubski odbor.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 28. septembra 1927; katoličani: Vojislav; pravoslavni: 15. septembra, Nikita.

Jutri: Četrtek, 29. septembra 1927; katoličani: Mihailo; pravoslavni: 16. septembra, Evfemija.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matca: »Na dnu življenja«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska c.; Bakartič, Sv. Jakoba trg.

Jutri: Bahocev, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c.; Hočevar, Sp. Šiška.

Hemeroidi!

20.000 ozdravljenj samo v Avstriji
Oriol hemeroidalnim čencl
Zaloge: SIS dt. Zagreb, Be
rd. Ljub. any.

ORIOLO

Prosveta

Režiser prof. O. Sest v Parizu. Na povabilo slavnega francoskega gledališkega ravatelja Firmina Gemiéra bo prof. Sest v Parizu režiral znano tragedijo »Izgubljene duše«, v kateri sta se na ljubljanskem odru odlikovala ga. Saričeva in g. Rogoz. Firmin Gemiér, direktor pariškega Odeona in direktor Nacionalnega gledališča, eden izmed prvih francoskih režiserjev in igralcev, je propagator Mednarodnega gledal. združenja. V to svrhu je potoval v London, Berlin, Dunaj in Budimpešto. V tem mednarodnem gledal. združenju naj bi bila člani narodna gledal. združenja vseh držav in nacij; izdajalo naj bi se mednarodno gledal. glasilo in prirejalo v Parizu festivali. Vsak narod bi uprizarjal z lastnimi igralci svoje najboljšie drame in opere, pevskie in orkestralne umotvore t. dr. ter kazali svoje režiserske in dekoraterske vseštine. Gemiér se posebej zanima za jugoslovensko gledal. umetnost.

Gosp. režiser Rogoz Zvonimir gost Narod. divadla v Pragi. Ljubljanski režiser in igralec g. Zv. Rogoz je prejel povabilo uprave Narodnega divadla v Pragi, da gostuje v svoji priznani izvrstni vlogi Hamleta dne 6. oktobra t. l. Gosp. Rogoz je igral Hamleta na odru ljubljanske drame 44 krat, kar je menda sploh rekord v naši dramski zgodovini.

Ruski dramatik knez Aleksander Sumbatov Jušin je to dni umrl star 79 let. Bil je dolga leta ravatelj držav. gledališča v Moskvi; v mladosti je bil igralec. Napisal je mnogo izvrstnih iger med njimi legendo »Osveta« in histor. kroniko »Car Ivan IV.«, ter več kritičnih člankov o dramatik in gledališču. Njegove igrice so še danes na repertoarju.

Slovenski operni tenor M. Simenc, goriski naš rojak, ki je začel svojo kariero na sloven. gledališču v Trstu in v Mariboru in ki je bil tri leta naš popularni prvi operni tenor v Ljubljani, je že tretje leto član zagrebške opere. Obenem stalni gost beograjske opere. Po študijah v Italiji se je Simenc razvil v fenomenalnega pevca, ki danes v tenorski stroki mlada para v Jugoslaviji. Njegovi uspehi v Pragi so bili v koncertni dvorani in na odru izredni. G. Mario Simenc priredi 4. oktobra v Ljubljani svoj koncert, ki nam obeta prav poseben umetniški užitek.

ZVITKE

(role) za računsko stroje. ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov.

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 6! Telefon 2980

Jean de la Hyre:

500

Roman.

— Ne. Spustil se je počasi in lahno. Krmilo je bilo usmerjeno navzdol in letalo se je spuščalo, kakor da sedi letalec pri krmilu.

— Kaj je pa s pilotom?

— Najbrž je mrtev. Nismo ga še videli.

— A drugi redar?

— Ta se je nedvomno ubil. Zavabil se je čez rob in njegovo truplo leži nekje na polju ali v močvirju.

— Grem pogledat, kaj je s pilotom, — je dejala Leticija.

Dekle je bilo srečno in ni moglo premagovati svoje radosti. Hitro je dospelo do letala in pogledalo v kabino. Pilot je sedel sključen nad krmilom. Dvignila ga je in zagledala na desni strani prsni trnjen kri. V svojem žepu je našla Leticija nož, s katerim je razrezala masko in suknič.

Izpod maske se je pokazala lepa glava štridesetletnega moškega brez najmanjše koccine pod nosom in na bradi.

— O, novi ljudje poznajo nov način britja... nobene koccine...

Položila je pilotu roko na srce in začutila, da rahlo utripuje.

— Živ je...

— Gerine!

— Želite?

— Hitro! Prinesite ročno apoteko.

Previdno je izprala rano. Krogla je prodrla prsa in izstopila na drugi strani. Pristopila sta še d' Albanici in Paul Verneil. Bernard je ostal pri ranjenem Fautonu.

— Živ je, — se je nasmehnila Leticija. — Ako niso pljuča poškodovana, bo ostal pri življenju. Zdravniki v trdnjavi sv. Jurija ga izlečijo.

— Mislite, da ga lahko prepeljemo?

— Da, dobro sem mu obvezala rano. Ali naj ga prenesemo v aeroplan?

— Počakajmo do večera. Saj moramo itak ostati tu, dokler se ne stemni. Upam, da nas v tem močvirju nihče ne zavoja.

Samo, če ne pošlje podonavska policija za izgubljenim letalom drugega aeroplana.

— Tedaj se skrijemo in poizkusimo ujeti še drugo letalo.

Redar je odprl oči, se ozrl na bive ljudi in znova izgubil zavest.

— Odnosimo ga na pesek k Faul-

tonu. Tam se bo počutil bolje. Jaz pa pregledam ta čas letalo. Gerine, primite ga za noge, vi, Verneil, pa za rame. Samo previdno, da ga ne bo bolelo. Tako, nesita ga.

Onesvečenega redarja so položili kraj Fautona. D' Albanici je velel Paulu Verneilu ostati na straži in paziti na nebo, sam je pa šel iskati drugega redarja. Kmalu ga je našel v močvirju. Preiskal je truplo in vzel denarnico, misleč, da najde v nji važne dokumente.

Potem se je vrnil z Leticijo v taborišče in stopil k zaplenjenemu letalu.

— Razumel sem tvoj manever, — je zašepetal, — bala si se, da bi mi Fauton ne stregel po življenju?

— Da, — je odgovorilo dekle.

— Vendar bi mi pa bilo zelo hudo, ako bi podlegel ranam. Zelo se mi smili tudi Bernard.

— Ali se ne motiš?

— V čem?

— V tem, da te je Fauton spoznal. Zdi se mi, da ničesar ne ve in da si v zračni kupoli samo haluciniral.

Leticija je pogledala mladega letalca. Njen pogled je govoril tako jasno, da je d' Albanici takoj spoznal, da se je zgodilo nekaj, česar še ne ve.

— Ali je od takrat kaj govoril s teboj?

— Da!

D' Albanici je spoznal, da mu noče povedati, kaj je bilo med njima. Od jeze in ljubosumnosti mu je udarila kri v glavo. Toda Leticija je mirno nadaljevala:

— To pot ni bilo ne efira, ne kloroforma. On ve in sam mi je to povedal.

— Kaj je rekel?

Leticija je zardela.

— Govoril je iste besede, o katerih sem ti že pravila.

— In nič drugega? — je vprašal d' Albanici.

— Da. A tudi to zadostuje.

— Seveda.

Ni je smel izpraševati, sam pri sebi je pa pomislil:

— Noče mi vsega povedati. Že pravi! Sam bom gledal Fautona na prste. In če opazim, da mi postaja nevaren, ga takoj odstranim.

Pogled na zaplenjeno letalo ga je odvrnil od teh misli. Kakor Leticija, tako je zanimalo tudi njega izvedeti vse novo o novem svetu.

Ker je bil tehnično dobro podkovan in ker mu je dal grof Mossenigo podrobne informacije, je kmalu proučil enostavni mehanizem novega letala.

Aeroplan je obstojal iz glavnega dela, podobnega galoši, v katerem sta bi-

la dva sedeža. Zadaj je bil pritrdjen propeler ter višinsko in vodoravno krmilo. Na obeh straneh so bila kratka krila, pritrjena k ogrodju kakor ptičje peroti. D' Albanici je takoj našel sistem ustroja, ni ga pa mogel razumeti.

— Treba bo vzeti vse narazen, potem pa poizkusimo sestaviti motor, ki ga goni tekoči zrak. Prav tako nerazumljiv je bil mehanizem za uporabljanje magnetna. Kako je mogoče s pritiskom na ročaj tako neverjetno magnetizirati dve jekleni plošči, pritrjeni na srednjem delu aeroplana? Zakaj magnet takoj izgubi svojo moč, čim se obrne ročaj v nasprotno smer? Nemojljivo!

Skrivnost je bil tudi solnčni vpepelitelj, pritrjen na nosu letala. Ta čudni aparat je obstojal iz majhne debele leče in okrogle škatlice, v kateri je bilo dvajset cev. Vse to je bilo vdelano v bakreno cev.

D' Albanici je hotel preizkusiti strano orožje.

Nameril je vpepelitelja na skupino dreves in pritisnil na petelinčko. Kako bi trenil z očesom, je zeleno liste rumenelo in se vnelo. Čez dvajset sekund je plamen uničil debela in veje. Vetrer je raznesel pepel po močvirju.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1927.

Parnik Karlozgorje je danes pripeljal v Split udeležence mednarodnega kongresa združenja za pospeševanje turističnega prometa. Zastopani so predstavniki turizma iz Švice, Holandije, Avstrije, Nemčije, Italije, Madžarske, Bolgarije, Češke, Poljske in Anglije. Ugodne goste je pozdravil mestni načelnik Dr. Tartalia. Udeležniki kongresa se odpeljejo v Boko in Dubrovnik, potem nazaj v Split kjer si ogledajo okolično kongres pa dovršijo v Rogaski Slatini. Med potem obiščejo vse otoke, ki pridejo v postev za letovanja, dalje vse kraje zgodovinske važnosti ob naši obali in vse, ki se odlikujejo na svoji naravni krasoti.

Vodiška Johanca v drugi izdaji

«Čudež» v Konnersreuthu. — Pravo ozadje nenavadnih pojavov. — O kakem čudežu ne more biti govora.

Inozemski, zlasti nemški listi, priobčajo zadnje čase obširne članke o čudežu, ki se je zgodil v Konnersreuthu v Nemčiji, kjer se je pojavila vodiška Johanca v drugi, znatno izpopolnjeni izdaji. To kmetsko dekle po imenu Terezija Neumann, kaže v verski ekstazi znake silnih fizičnih muk.

Znani pisatelj Maks Brod se je mudil te dni v Konnersreuthu in je podal sotrudniku «Lidovih Novin» zanimivo izjavo o Tereziji Neumannovi. Sotrudnik ga je vprašal, je li dobil vtis, da gre pri tem za navadno sleparijo? Pisatelj je odgovoril, da je dobil ravno nasprotni vtis. Vsi, ki poznajo Neumannovo, so prepričani, da je vseskozi poštna, pač pa spadajo njeni člani med verske fanatike. Pisatelj sam smatra, da je sleparija izključena. Podzavestna avtosugestija je po njegovem mnenju tako zelo sorodna verskemu fanatizmu, da je težko reči, kje se konča prvo in pričnjenja drugo.

Publicist N. Natonek je izdal o Tereziji Neumannovi brošuro pod naslovom «Svetnica — bolna sleparica?». V tej brošuri navaja avtor vse pojave, ki so v zvezi s čudežem v Konnersreuthu. Natonek piše: Kmetstvo dekle Terezija Neumannova je bilo več let težko bolno in slepo. Naenkrat je spregledalo in vsi znaki bolezni so izginili. Akutno vnetje slepega črevesa je izginilo v hipu, ko se je zdravnik že pripravil k operaciji. Na rokah, nogah in prsih ozdravljene dekleta so se pojavili nenkrat sledovi ran. Od velikega petka 1926 teče iz pterih ran vsak petek kri. Od Marijinega vnebohoda leta 1926 kri v ranih samo rana na prsih, sicer na levi strani nad srcem. 19. novembra 1926. so se pojavili znaki ran tudi okrog glave in se ta pojav ponovi redno vsak petek. Vsak petek ima Neumannova v ekstazi vizije in vidi križevo pot. Njene izpovedi so protokoli različnih znanstvenikov. O Veliki noči 1. 1926. je imela Neumannova vizijo, iz katere je spoznala, da mora za Kristusa ne le trpeti, marveč tudi veseliti se. In res nje rane dva petka zaporedoma niso krvavele. Od Velike noči leta 1926 Neumannova ne je in ne pije. Tudi poprej je jedla zelo malo. Zdaj zavzame dnevno samo kosček hostije v žlici vode. Hostije ji prinaša domači župnik.

Tako piše Natonek. Pisatelj Max Brod je videl rane in prepričan, da Neumannova v ekstazi res vidi križevo pot. Na vprašanje, kako si razlaga te zagonetne pojave, je odgovoril:

— Mislim, da je treba presojati te pojave kot izraz verskega fanatizma. Taki pojavi so sicer zelo redki, vendar jih pa neravni zakoni ne izključujejo. Terezija Neumannova živi v razmerah, ki izključujejo vsako trezno presojanje verskih problemov. Zanimivo je, da se po železnici ni še nikoli vozila in da je živel vedno doma. Najoddaljenejši kraj, kamor je stopila njena noga, je Čeb, ki je oddaljen komaj eno uro od Konnersreutha. S tem pa še ni vse

pojasnjeno. Neumannova je vse življenje razglabljala Kristusovo trpljenje. Od mladih let je mislila samo na to. Sočutje s trpečim Kristusom se je pri nji tako silno razvilo, da je dobilo slednji konkretni izraz na njenem telesu. Saj vidimo slične, seveda ne tako izrazite pojave, vsi na svojem telesu. V zadregi ali jezi človek zardi, v strahu prebledi itd.

Pri Neumannovi igra veliko vlogo tudi bolezen, ki jo je mučila dolga leta. Njeno duševno življenje razpolaga sedaj z ogromno silo in se približuje faskirstvu. Seksualno življenje, ki je pri normalno razvitem človeku podlaga vsega nehanja, je pri Neumannovi popolnoma okrnjeno. Iz tega sledi, da so se morale njene duševne sile razviti v drugo smer. Vera kot izraz duševne sile je zmožna največjih podvigov, pa tudi največjih zločinov. Pri tem je postransko vprašanje, je li vera prava ali ne. Nesporo je samo to, da Neumannova veruje v Kristusa in njegovo trpljenje. To je njeno subjektivno stanje, vredno že samo po sebi obudovanja. Objektivnega dokaza za ali proti trditvam katoliške cerkve glede Kristusa in njegovega trpljenja pa ta pojav ne nudi. Človeška duša je zakonitka, ki je nihče ne razume. Ko je Flaubert opisoval smrt svoje Madame Bovary, je imel več dni v ustih silen okus po strupu. To dokazuje, s kako intenzivnostjo je pisatelj preživljal v svoji duši usodo Madame Bovary. Pri tem je zopet postransko vprašanje, da li je Madame Bovary obstojala ali ne.

O kakem čudežu, kakor jih servira katoliška cerkev svojim laikovnim ovčicam, torej ne more biti govora. — Vse, kar se dogaja z Neumannovo, je samo izraz njenega verskega fanatizma.

Strahoviti nalivi v alpskih deželah

Kakor smo že na kratko poročali, je zadela del Švice in Tirolske strahovita nevihta, ki je povzročila ogromno škodo. V soboto in nedeljo je lilo kakor iz skaf. Vse reke in potoki so prestopili bregove. Na Tirolskem sta zlasti prizadeti zillerska in wipptalska dolina. V Švici je ustavljen ves promet med Bellinzono in Churo. V vasi Tavanasa so valovi odnesli neko hišo in železniško čuvajnico. Pri tem je utonilo osem oseb. Reka Wildbach v Casaccia je poplavlila celo vas, tako da so si prebivalci komaj rešili golo življenje. Zvečer je začelo v gorskih krajih snežiti. Po zadnjih poročilih so začele vode padati, tako da je največja nevarnost minila. Tudi reka Arva je prestopila bregove. V Ženevi je voda vdrla v mnoge kleti. V pristanišču Lugano se je potopil v noči od sobote na nedeljo parnik «Ticino». — Reka Arva je povzročila ogromno škodo v krajih Gornje Savoje in tudi v okolici Ženeve. 2½ m visok nasip pri Etrembiersu ni mogel

kjubovati pritisku vodnih mas. Tudi reka Foron, ki se izliva v Arvo, je napravila mnogo škode. Na nekaterih krajih stoji voda na polju 1 meter visoko.

V ponedeljek je voda popolnoma porušila v Porenju nasip na lichtensteinski strani Rene. Izpodjedla je stebre železniskega mostu, tako da vise tračnice v vodo. Postajenačelnik v Chenu pri Buchsu je utonil. Pogrešajo tudi njegovo ženo in več lichtensteinskih gasilcev. Brzojavne in telefonske zveze z Lichtensteinom so pretrgane. Iz Inomosta poročajo, da so plazovi na množih krajih zasuli brennersko železnico.

Velik plaz je zasul železnico tudi severno od Franzensfeste. V nedeljo ponoči so poslali na zasuto progo pomožni vlak z delavci. 2 km od Franzensfeste vodi železniska proga čez most, pod katerim teče pritok Aisack. Voda je očividno most izpodjedla, ker se je podrl v hipu, ko je vozil čez en tovorni vlak. Strojevodja se je rešil na ta način, da je skočil iz vlaka. Vsi delavci so padli z vlakom v vodo in utonili. Železniški promet med Franzensfestom in Brennerjem je ustavljen.

Makedonska vročernost pred poroto

Porotna obravnava proti atentatorju Proševu na Dunaju. — Kako je bil izvršen ponesrečeni atentat. — Obtoženec taji, da bi bil kot atentator najet.

Dunaj je zadnja leta središče senzacionalnih procesov vseh vrst. Pred dvema letoma je vzbujal veliko pozornost proces makedonske emigrantke Menci-je Carniciu, nato sta sledili senzacionalni razpravi proti inž. Mareku in Nelly Grosavescu, zatem se je obravnaval prosluli schattendorfski dogodek, ki je dal inicijativno za krvavi dunajski puč in te dni obravnava sodišče zopet veliko politično afero: ponesrečen atentat plesnega učitelja Proševa na makedonska voditelja Ivanova in dr. Atanasova. To je že drugi slučaj, da obravnava dunajske porote makedonske zadeve.

Povodom te razprave ugotavlja dunajsko časopisje, da Makedonci, ki so se že popreje in med svetovno vojno medsebojno pobijali, tudi v tujini, kjer iščejo zatočišča, nadaljujejo svoj oga- ben posel. Vočigled neprestanim zločinom in klanju med Makedonci je res čudno, da to ljudstvo še ni izumrlo. Dunaj, ki je glavno zatočišče makedonskih emigrantov, je že drugič pozorišče obil- čajnih makedonskih atentatov. Že iz procesa Carniciu je bilo razvidno, ki se Makedonci ne pobijajo iz osebnih ali idealnih razlogov, marveč da so plačani z desne in leve strani. Njih delo je pre- računeno v najmanjše detaje in zna- so napram oblastem spretno zavarovati. To dokazuje slučaj Carniciu, ki se je dala na nosilnicah prinesiti v porotno dvorano, markirala umirajočo in je zato našla usmiljenje v očeh porotnikov. Je- dva na svobodi, jo je odrinila v domovi- no in se poročila. In tu rodi otroke, ki bodo nadaljevali njeno delo... Dunaj je pač desinteresan na političnih kupci- jah, ki jih imajo Makedonci med seboj in ki jih nihče ne razume. Časopisje energično zahteva, da se komedijski pro- cesa Carniciu ne sme ponoviti. Zakon velja za vse, tako za tujca kot za doma- čina. In če se dožene, da je Prošev sa- mo orožje raznih visokih politikov, po- tem se naj da tem, ne oziraje se na njih položaj, razumeti, da jih Dunaj noče več trpeti. Dunaj ima s svojimi ljudmi dovolj opravka...

Našim čitateljem bo gotovo še v spominu ponesrečen atentat, ki je bil lani izvršen na oba makedonska vodi- telja Ivanova in Atanasova. Dne 11. de-

cembra 1926 dopoldne je prišel Ivanov v stanovanje svojega kolega Atanasova, da se od njega poslovijo. Ko sta hotela prijatelja oditi iz stanovanja, se je po- javil Prošev. Počil je strel, ki je preluk- nal Ivanovu klobuk, od strahu pa je ta padel na tla. V naslednjem trenutku je vstopil v predstoba Atanasov. Jedva ga je Prošev ugledal, je oddal nanj dva strela, ki pa sta zgrešila cilj. Atanasov je bežal in se skril v svojo sobo, za be- guncem pa je Prošev oddal še pet stre- lov, toda nobena krogla ga ni zadela. Ivanov se je medtem otresel strahu in spazil se je za hrbtom Proševa v kuhin- jo. Prošev je trikrat streljal za njim, ne da bi ga zadel, pač pa je težko ranil go- spodinjko Atanasova, Frančiško Horni- ček, ki je bila zadeta v trebuh.

Atentator je nato zbežal na ulico, a Ivanov in Atanasov za njim. Pasantje so sicer skušali begunca, ki je imel dva samokresa v roki, ustaviti, toda grozil je vsakomur, da bo streljal. Udal se je stražniku, ki mu je prišel nasproti in v lomljeni nemščini rekel:

»Jaz streljal politično, jaz ustrelil zgoraj vse, pri policiji povedal vse.«

Boris Prošev, plesni učitelj iz Sofije, sedi sedaj pred porotniki. V preiskoval- nem zaporu je povedal precej čudno zgodbo, ki je dovela do aretacije Iva- nov in Atanasova. Rekel je, da se je la- ni v poletju seznanil z obema. Bil je po- litično pristaš Atanasova in poučen o njegovih načrtih. Dr. Atanasov in Iva- nov sta ga baje nagovarjala, naj spravi s sveta odličnega vodjo makedonskih avtonomistov, toda upiral se je temu, nakar sta mu onadva grozila s smrtjo. Boječ se za svojo varnost, je zasnoval atentat proti Ivanovu in Atanasovu. Preiskava pa je pokazala, da si je Prošev zagovor izmislil, nakar sta bila Ata- nasov in Ivanov izpuščena. Pač pa je bolj verjetna kombinacija, da je bil Prošev najet od takozvane macedonske organizacije «Imro» in da je dobil na- log, da odstrani voditelje federalistov Vlahova, Ivanova in dr. Atanasova. Prošev je Ivanovu tudi predložil pismo, v katerem organizacija veli, da naj do- bavi «prvorstno robo» in če ne dobi «prvorstne robe», potem naj dobavi «dva zaboja manj vredne robe». Pod

robo je seveda razumeti glave mace- donskih federalistov.

Pri obravnavi je obtoženec izjavil, da se ne čuti krivega v smislu obtož- nice, da je bil namreč za umor plačan in naročen iz Sofije. Prizna samo, da je imel namen Ivanova ustreliti. Ko mu je predsednik rekel, da je preisko- valnemu sodniku izpovedal, da je hotel svojega bratrance Ivanova ustreliti, ker ga je smatral za srbskega agenta, ki je rovaril proti avtonomističnim težnjam Makedoncev, je obtoženec izjavil, da je to izpovedal v razburjenju in se važ- nosti izjave ni zavedal.

Razprava, ki vzbuja obilo zanima- nja, se nadaljuje.

Danes premijera!

Na dnu življenja Žena z dvema dušama

Pretrseljiva drama osamljene
deklce.
Dvojno vlogo tekmovalka igra
lepa in zapeljiva

Norma Shearer

Izven programa:
dve izvrstno posrečeni šali.
Predstave ob 4, pol 6, pol 8, 9.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Izpred sodišča

DVOBOJ.

Gizela je bila ekkrat srečna. Pred me- secem dni je namreč nek večer po Ljub- ljani hodila in fante lovila.

Ker ima Gizela mnogo znancev in prijateljev, ki so ji že večkrat darovali srce, kozarec vina in večerjo, je naenkrat našla kar na tri fante, ki so ji zagotav- ljali, da brez nje ne morejo živeti.

Gizela je bila v zadregi, nobenemu se ni hotela zameriti, nobenega ni hotela od- slovit.

Pa so fante sami žrebali, kdo bo ostal njen ljubimec. Žrebali so pa kar s pestmi. Je li so se namreč za Gizelo borili, udarci so padali po glavah, a Gizela je stala ob strani in se zadovoljno hahljala.

Jurček je izgubil svoj klobuk, pa mu je v blato a Murčku je tekla že kri iz nosa.

Tedaj je pa pristopil stražnik: »Za nočjo je dvojni končan, Gizela na stražnico bo treba iti. Fante so se žalostno spogledali, tretji kavalir Andrej, je bil najbolj jezen, saj je mislil da bo iz tega dvoboja odvedel Gizelo v svojo štalico, ker se bosta onadva gotovo pošteno pretepla in v svojem dvo- boju na vse pozabila.

Da ne bo treba fantom skrbeti za Gi- zelino prenočišče, bo zdaj shranjena en teden pri sodišču, kjer bo zaprta radi vlačuganja.

Mestna hranilnica ljubljanska

odda v najem za 1. november 1927
večji trgovski ozir. pisar-
niški prostor

v Dalmatinovi ulici 13, zraven hotela Strukej
Pojasnila se dobe med uradnimi urami pri
upravitelju v Mestni hranilnici 2181

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvr-
šuje dela v najkrajšem
pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6/I.
Tovarna: Vič-Glince

Divji kostanj

suhe jedilne gobe
itd. kupuje vsako količino

V. H. ROHRMANN
Ljubljana 2183

Blagajničarka

zmožna slovenskega in nemške-
ga jezika, z večletno prakso —
išče službo. Nastopi lahko ta-
koj. — Ponudbe pod «Blagajni-
čarka/2176» na upravo «Slov.
Naroda».

Hiromant

je prišel za kratko dobo. —
Gleda na roke in pove: pro-
šlost, sedanjost in bodočnost.
Sprejema vsak dan od 10.—12.
dopolodne in od 3.—7. popoldne.
— V. Timofijev, Ljubljana,
«Hotel južni kolodvor», soba
št. 9/I.

Popolnoma suha čepa

BUKOVA DRVA

v polenih ali razžagana, kakor tudi mehka drva dobavlja

tvrda ARBOR d. d., Dunajska c. 50 v vsaki množini

od 1m³ naprej. Dostavlja tudi na dom. Telefon 2546.

Francoščino

in nemščino temeljito poučuje
strokovno izprašana učiteljica.
Sprejema od 1.—4. ure. — Na
slov v upravi «Slov. Nar.» 2150

Abonenti

se sprejmejo na dobro mešan-
sko hrano. — Abonma dnevno
Din 12.— in Din 17.—. — Re-
stavracija pod «Skalcov», Mest-
ni trg 11. 2173

Lepo ležeca parcela

(Cesta pod Rožnik) ca. 5800 m²
— ugodno napredaj. — Ponud-
be pod «Domovina/2182» na
upravo «Slov. Naroda».

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom.
Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvrši-
tev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinešenem
blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, me-
hanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Ali se
želite
docela
iznebiti

protina

in

REUMATIZMA

Po vsem svetu gre glas, da je iz-
najden nov pripomoček proti revma-
tizmu, protinu in ishiasi. Te strahot-
ne bolečine se vgnezdjujejo tako v
siromašni delavčevi kolibici, kakor v
sijajni palači bogataševi; povsod išče-

jo svoje žrtve, prihajajo pa nepričakovano. Kdo jih ne
pozna — ako ne iz lastne izkušnje, pa vsaj po tozbah
svojih bližnjih. Znano je, koliko muk mora pretrpeti na
reumatizmu bolni in kako nevarne posledice lahko na-
stanejo iz tega. Bolečine se vsak dan množijo, na raznih
mestih se pojavljajo otekline v sklepih, roke in noge
ohrome, pogosto se pa ta bolezen pojavi tudi na očeh.

Mnogo je pripomočkov, ki odstranjujejo samo bo-
lečine. Znameniti zdravniki so se ljubosumno bavili s
tem, da te boleznijo popolnoma uničijo, so pa našli pot
do zdravlja v lahko izvedljivem domačem pitju, ki bo
naposled siromašne bolnike rešilo teh mučnih bolečin.

Dajem vam priložnost, da se o tem prepričate, ker
vsakemu, kdor mi piše, pošljem

POPOLNOMA ZASTONJ

poučno razpravo in majhno poskušnjo. Ta način zdrav-
ljenja ima že na tisoče in tisoče privržencev — pridru-
žite se tudi vi in z uspehom boste zadovoljni in izne-
nadeni.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5

Abt. 307 3950

Mestni pogrebni zaved.

Pogreb moje neskončno ljubljene in ne-
pozabne

Tini

oziroma naše predobre, zlate mamice se bo
vršil v četrtek, 29. t. m. ob štirih po-
poldne v glavnega kolodvora Ljub-
ljana na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v
v petek, dne 30. t. m. ob devetih dopoldne
v frančiškanski cerkvi

V Ljubljani, dne 28. septembra 1927.

Višji kapelnik dr. Jos. Čerin, soprog.
— Med. dr. Josip Čerin, sin. — Leo-
poldina vdova Dörfler rojena Čerin;
Bogumila, učiteljica - hčeri. — Polaka
Dörflerjeva, vnukinja — in ostali so-
rodniki.

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA“

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z.

Vse
vrste klišejev,
črtne in aviotipije,
izdeluje po predloženih
risbah, peropisih ali slikah za
navaden tisk ali za finejšo izvedbo
eni ali več barvah, točno po
naročilu, v najkrajšem času
in po konkurenčno
nižjih cenah.

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23.